

Antonius Picard

G.C.J.M. Hollanders

In de overlijdensakte nr. 55 van de Burgerlijke Stand van de Gemeente Putten lezen we: "Op heden den eenentwintigsten Augustus des jaars achtienhonderd drieënveertig, zijn voor Ons Coenraad Johan van Dedem van Dreesberg ambtenaar van den Burgerlijken Stand der Gemeente Putten, Provincie Gelderland, verschenen Hendrik van den Bongaard, oud vijftig jaren, van beroep arbeider en Harmen Rietpark, van beroep Wever, wonende te Putten, welke Ons hebben verklaard, dat op Zondag den twintigsten Augustus dezes jaars, des morgens ten zes ure, Anthony Picars, geboren te Paderborn, in leven Roomsch Catholijk Priester en Pastoor, in den ouderdom van Een en Tachtig Jaren, ten zijne huize in het Dorp binnen deze Gemeente is overleden. Waarvan Acte hebben opgemaakt, die na voorlezing door onderstaande comparanten is ondertekend:

Getekend, H. Van Den Bongaard, H. Rietpark, Van Dedem van Dreesberg.

Wie was deze Anthony Picars? Hoe komt deze in Paderborn geboren man in Putten terecht?

Uit de overlijdensakte lezen we dat hij dan 81 jaar oud is. Dit betekent dat hij in of omstreeks 1762 geboren moet zijn. Uit Paderbornse bronnen blijkt de juiste datum: 16 november van dat jaar. Van zijn jeugd is niets bekend. Op 20 november 1786 wordt hij ingeschreven als arme student aan de universiteit van Paderborn (Matriculaat van de Universiteit van Paderborn nr. 8362): "Anthonius Picard, voorheen Hardehausen, o ingebracht. Hij is arm en kan geen studiegeld betalen. Hij treedt in het klooster Abdinchof.

Op 4 juli 1788 ontvangt hij als Frater Antonius Pickhart de kruinschering en de vier lagere wijdingen. Over zijn verdere tijd

in het klooster weten we niets. Ongetwijfeld zal hij tot priester zijn gewijd en zich voorbeeldig hebben gedragen, want na het overlijden van kellenaar Stümmel in 1801 geniet hij zóveel vertrouwen, dat hij tot kellenaar van Putten wordt benoemd. Tevens oefent hij vanaf dan het herderschap over de Rooms Katholieke geloofsgemeenschap uit.

Hij is echter nauwelijks in functie of Napoleon dwingt bij de Vrede van Luneville (1801) van de Duitse vorsten af dat alle kerkelijke goederen gesecculariseerd moeten worden. Ook de goederen van de Abdinchof worden niet gespaard en er wordt door Pruisen beslag op gelegd (Paderborn Viel toen onder Pruisen). In het daaropvolgende conflict tussen Pruisen en de Bataafse Republiek over deze goederen kan Pruisen zijn beslaglegging niet volhouden en neemt de Dienst der Domeinen bezit van de Puttense Kellenaarsgoederen, inclusief de gebouwen van de Kelnarij. Het probleem is dan dat het gebouw feitelijk bewoond wordt door Picard terwijl deze ook voor zijn levensonderhoud van de goederen afhankelijk is. Ook gebruikt de RK gemeenschap een bijgebouw als kerk. Daarvoor moet dus een oplossing gevonden worden. Zolang er voor Putten géén bevredigende oplossing is blijft de situatie, zoals deze al eeuwenlang is, gehandhaafd. Pas in 1814 wordt met Domeinen een regeling getroffen voor het levensonderhoud van Picard. Hij ontvangt een (voor die tijd) royale jaarwedde van f 1.000,- plus f 140,- voor de bekostiging van bedienend personeel. Ook het oude kelnarijgebouw en het kerkje blijven na een regeling in 1825 in handen van de RK geloofsgemeenschap met een afkoopsom voor onderhoud. In die tijd telt Putten ongeveer 2350 inwoners waarvan nog geen 200 katholieken.

Voor Picard moet het een grote slag zijn geweest te moeten beleven dat de bezittingen van het klooster die onder zijn bewind waren gesteld werden verkocht. Wél kan hij zich nu volledig toewijden op het pastoraalambt van Putten, een taak die hij tot aan zijn emeritaat in 1842 heeft vervuld. Daarbij heeft hij zeer goede

contacten onderhouden met de parochie te Achteveld, waarvan hij de kerk geldelijk steunde.

Picard is in Achteveld begraven. Hij is de eerste priester die daar zijn laatste rustplaats heeft gevonden. In de Gelderse Volksalmanak (ca. 1850) schrijft Mr. De Meester over hem: "Mocht het zijn, dat de geestelijken, die de goederen van de Kelnarij bestuurden, vóór de Reformatie als bezitters van zo uitgestrekte goederen algemeen bemind en geacht waren, dan is het ons aangenaam te kunnen getuigen, dat ook na dien tijd deze geestelijken de liefde hunner mede-ingezetenen niet alleen in hoge mate verdienden, maar ook genoten. Toen voor weinige jaren de laatste Kelner, de Eerwaarde Picard, in hoogen ouderdom den tol der natuur betaalde, toen treurden zonder onderscheid des geloofs op zijn graf en voorwaar niet in het minst de armen."

Bronnen:

- Archief RK Parochie te Putten;
- Aantekeningen van J.M. Schouten, dorpschrijver Achteveld.

+++